

Beste Ministerie van Justitie en Veiligheid en Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Als eerste willen wij waardering betuigen voor de voorgestelde wettelijke aanpassingen van het huidige artikel 273f. De nieuwe bewoording heeft zeker de leesbaarheid verbeterd en hopelijk zo ook de hanteerbaarheid.

Echter willen wij uw aandacht voor de volgende onderdelen nog vragen:

In de bewoording van artikel 273f en 273g gaat het onder andere om het verrichten van 'seksuele handelingen'. Deze terminologie maakt het niet duidelijk dat het gebruik van online seksuele diensten hier ook onder vallen. Dit terwijl veel seksuele uitbuiting tegenwoordig juist via online kanalen gaat. Daarom moet de nieuwe wetgeving ook worden geschreven met het feit dat mensenhandel vaker in de digitale omgeving plaatsvindt. Specifieke terminologie en bepalingen moeten worden opgenomen om dit goed te kunnen aanpakken.

Daarop volgend, in de digitale omgeving is AVG essentieel, daarom kan het ontbreken van specifieke toestemming van de personen die in pornofilms worden afgebeeld of die online seksuele diensten verlenen, worden gelijkgesteld met "ernstige reden om te vermoeden" dat de personen die seksuele diensten verlenen, worden verhandeld of onder dwang staan. Dit aspect moet duidelijk worden gemaakt. Dit idee wordt ook ondersteund door de laatste uitspraak over Pornsite x Hamster (ECLI:NL:RBAMS:2023:2192), waar de rechtbank oordeelde dat platforms verantwoordelijk zijn om toestemming te controleren voordat ze uitzenden. Ook in de nieuwe opzet van de wetgeving moet rekening worden gehouden met livestream-seksuele diensten. Daarom, wederom het verzoek om een specifieke categorie voor online seksuele diensten toe te voegen.

Als laatste, introduceert de wetwijziging het strafbaar stellen van het gebruik maken van een diensten terwijl te 'weten/ ernstige vermoeden hebben' dat deze persoon slachtoffer is van mensenhandel (artikelen 273fb en 273g).

De vraag rijst of dit voorstel gebaseerd is op een onderzoek waaruit zou blijken hoeveel personen slachtoffers van mensenhandel kunnen identificeren, of in ieder geval de signalen kunnen herkennen. Een andere vraag die opkomt, is welke campagnes en educatieve instrumenten de overheid heeft opgezet om mensen die bepaalde diensten gebruiken in staat te stellen slachtoffers of tekenen van mensenhandel te identificeren? Als het percentage mensen dat op de hoogte is van signalen mensenhandel laag is of de sensibiliseringscampagnes slechts een klein aantal dekken, dan is de introductie van "weten/vermoedelijk gebruik" inefficiënt.

De derde vraag die opkomt, heeft betrekking op het bewijs dat de seksuele handeling tussen de cliënt, die de signalen 'mensenhandel' herkende, en het slachtoffer daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. Er is bijvoorbeeld bewijs dat de cliënt tekenen van mensenhandel herkende, maar ter verdediging liegt de cliënt en ontkent dat de seksuele handeling heeft plaatsgevonden, zodra hij zich realiseerde in welke situatie het slachtoffer zich bevond. De moeilijkheid om dan de seksuele handeling te bewijzen zou opnieuw de "weten/vermoeden gebruik" artikel inefficiënt.

Hartelijk dank voor uw inzet voor deze belangrijke thematiek. We hopen dat door deze wetwijziging mensenhandel en uitbuiting in Nederland effectiever aangepakt zal worden.

Met vriendelijke groet